

Przedmiotowe Zasady Oceniania (PZO) z języka polskiego CLIX Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Jana III Sobieskiego w Warszawie

Postanowienia wstępne

1. Na początku roku szkolnego nauczyciel informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego, określonych w podstawie programowej i wynikających z realizowanego programu nauczania, o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych oraz o warunkach i trybie otrzymania wyższej niż przewidywana śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej.
2. Proponowane kryteria oceniania, metody i formy pracy ucznia stosowane są w klasach realizujących podstawę programową na poziomie podstawowym i rozszerzonym.
3. Uczeń ma obowiązek przystąpienia do wszystkich zapowiedzianych prac pisemnych w wyznaczonym przez nauczyciela terminie.
4. Dłuższe formy pisemne sprawdzania wiadomości są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem.

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia z języka polskiego polega na rozpoznaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej i wynikających z realizowanego w danym oddziale programu nauczania.

Kryteria oceniania

ocenę niedostateczną – otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i nie posiada umiejętności koniecznych do dalszego kształcenia,
- nie wykonuje zadań podczas lekcji oraz w domu,
- unika zajęć z przedmiotu,
- nie współpracuje z klasą lub grupą przy wyznaczonych zadaniach,
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu, np. nie prowadzi zeszytu przedmiotowego lub robi to niesystematycznie, nie przynosi zadanych materiałów itp.,
- nie zna pojęć kluczowych dla rozumienia omawianych problemów;

ocenę dopuszczającą – otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową i programem nauczania, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- potrafi z pomocą nauczyciela rozwiązać proste zadania w typowej sytuacji,
- jego wypowiedzi mają charakter odtwórczy,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne zawierają liczne błędy językowe i stylistyczne, ale pozostają komunikatywne,
- współdziała z klasą i w grupie, zachowując odpowiednie normy, ale jego działania nie zawsze są skuteczne,
- zna autorów, tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej i programie nauczania,
- określa ramy chronologiczne epok,
- posługuje się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami,
- rozpoznaje najważniejsze środki stylistyczne,
- streszcza główne wątki utworów literackich,
- wykazuje się podstawowym rozumieniem omawianych tekstów,
- podejmuje próby interpretacji utworów na poziomie dosłownym;

ocenę dostateczną – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- czasami samodzielnie analizuje i rozwiązuje typowe zadania,
- zadania rozwiązuje nie zawsze starannie, popełnia błędy merytoryczne,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są na ogół poprawne językowo i stylistycznie, posługuje się on jednak ubogim słownictwem,
- dostrzega podstawowe konteksty interpretacyjne,
- zauważa stałe motywy i tematy literackie w omawianych utworach,
- rozumie tematykę i problematykę omówionych utworów,
- zna i rozumie podstawowe pojęcia historyczno- i teoretycznoliterackie, choć nie zawsze sprawnie się nimi posługuje,
- charakteryzuje wzorce osobowe i postawy bohaterów,
- charakteryzuje podstawowe prądy artystyczne, hasła programowe poszczególnych epok;

ocenę dobrą – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania,
- posiadaną wiedzę i umiejętności potrafi wykorzystać w sytuacjach typowych,
- formułuje wnioski, uogólnienia, argumenty, prezentując swój punkt widzenia, samodzielne sądy i opinie,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne językowo i stylistycznie,
- buduje pracę interpretacyjną według własnej koncepcji,
- sprawnie, ale nie zawsze precyzyjnie, posługuje się odpowiednią terminologią w teorii i praktyce,
- wskazuje związki literatury z filozofią, sztuką i historią,
- porównuje wzorce osobowe i kreacje bohaterów, odwołując się do utworów literackich,
- dokonuje samodzielnej analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego,
- ocenia bohaterów literackich, omawiane zjawiska, problemy itp.;

ocenę bardzo dobrą – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania,
- zdobyte wiadomości i umiejętności potrafi wykorzystać również w sytuacjach problemowych,
- samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł dotyczące literatury i sztuki,
- wartościuje i uogólnia zdobytą wiedzę,
- posługuje się językiem poprawnym, bogatym i dostosowanym do sytuacji komunikacyjnej,
- wykazuje się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną,
- wyjaśnia funkcje motywów antycznych, symboli biblijnych oraz innych toposów w poznanych utworach literackich i innych tekstach kultury,
- sprawnie i precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią dotyczącą literatury i innych tekstów kultury,
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego,
- dokonuje analizy porównawczej tekstów, dostrzega różnice i podobieństwa w konwencji utworów;

ocenę celującą – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- uczestniczy w olimpiadzie przedmiotowej (polonistycznej, filozoficznej) lub innych konkursach międzyszkolnych, jest aktywnym uczestnikiem zajęć pozalekcyjnych oraz przedsięwzięć z zakresu kultury organizowanych w szkole lub poza nią,
- posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza podstawę programową i program nauczania przedmiotu,

- wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem,
- prezentuje swoje poglądy, umiejętnie posługuje się wiedzą spoza programu szkolnego,
- umie formułować problemy i samodzielnie dokonywać analizy nowych zjawisk,
- stawia hipotezy badawcze, polemizuje, by obronić własne stanowisko, wykazuje się oryginalnością ujęcia tematu, umiejętnie wykorzystując sady badaczy literatury.

Wymagania edukacyjne dostosowywane są do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

- posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującą na potrzebę takiego dostosowania – na podstawie tej opinii;
- nieposiadającego orzeczenia lub opinii wymienionych wcześniej, który objęty jest pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów, w tym psychologa lub pedagoga szkolnego.

Formy, metody i częstotliwość sprawdzania wyników

1. Uczeń może być oceniany co najmniej jeden raz w semestrze za:

- pisemne prace pisane w klasie lub w domu (rozprawki problemowe, interpretacyjne, streszczenia);
- umiejętność czytania ze zrozumieniem;
- sprawdzian wiadomości obejmujący większe partie materiału;
- pisemne prace domowe na tematy otwarte (związane z omawianą lekturą, motywem, okresem literackim);
- odpowiedź na lekcji,
- testy diagnozujące, kompetencji, matury próbne,
- kartkówkę w związku z realizacją bieżącego materiału lub ze znajomości lektury;
- zadania domowe ustne (samodzielnie przygotowany materiał poszerzający wiadomości, analiza krótkiego fragmentu tekstu bądź całości tekstu, gromadzenie materiału pomocniczego, sporządzanie baz danych, referat ucznia na określony temat);
- aktywność na lekcji i poza nią (udział w dyskusji, praca w grupach, prezentacja, drama, propozycje interpretacyjne, udział w realizacji projektów przedmiotowych i interdyscyplinarnych, konkursach, przedstawieniach itp.);
- znajomość tekstów w całości lub fragmentach (recytacja na pamięć, znajomość cytatów) – jeden raz w semestrze.

2. Ustalenia szczegółowe:

- a) Prace klasowe, testy czytania ze zrozumieniem, sprawdziany wiadomości, kartkówki ze znajomości lektury są obowiązkowe. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może ich napisać w wyznaczonym terminie, to powinien to zrobić w innym, uzgodnionym wcześniej z nauczycielem.
- b) Czytanie lektur jest obowiązkowe i jest poddawane ocenie.
- c) Poza w/w zadaniami, ucznia obowiązuje systematyczna praca przy odrabianiu zadań domowych oraz przygotowywanie się do lekcji.
- d) W przypadku 50% nieobecności uczeń może być klasyfikowany na podstawie egzaminu klasyfikacyjnego.
- e) Uczeń ma możliwość poprawy oceny na wyższą, jednak nie później niż w przedostatnim tygodniu klasyfikacji semestralnej i końcoworocznej.

Skala ocen

Skalę ocen do poszczególnych zadań ustala nauczyciel. Stosuje się następującą skalę ocen:

celujący: 100%	dopuszczający: 60 - 50%
bardzo dobry: 99 - 91%	niedostateczny: 49 - 0%
dobry: 90 - 75%	
dostateczny: 74 - 61%	

Nauczyciel stosuje także znak + lub – dołączany do ocen lub istniejący jako samodzielny znak oceniający pracę ucznia (np. + za aktywność na lekcji).

Wpis „zero” (0): oznacza nieobecność na różnych formach sprawdzania wiadomości.

Matura próbna -oceniana jest zgodnie z kryteriami Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Ocena niedostateczna, wpis „zero”, zaliczenie nieobecności

1. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną ze sprawdzianów i testów czytania ze zrozumieniem, ma prawo do poprawy tej oceny na warunkach i w terminie ustalonych przez nauczyciela w terminie 2 tygodni.
2. Wpis „zero” w dzienniku elektronicznym oznacza nieobecność ucznia na danej formie sprawdzania wiadomości. Ocenę tę należy zaliczyć, inaczej po upływie 2 tygodni zostanie ona zamieniona na ocenę niedostateczną.
3. W przypadku większej ilości „zer” w obrębie zadań sprawdzających tę samą kompetencję lub w przypadku dłuższych nieobecności spowodowanych chorobą bądź zdarzeniami losowymi nauczyciel może zobowiązać ucznia do zaliczenia zaległego materiału (na warunkach i w terminie ustalonych przez nauczyciela).
4. Uczeń, który na koniec pierwszego semestru otrzymał ocenę niedostateczną, poprawia ocenę na warunkach i w terminie ustalonych przez nauczyciela. O formie zaliczenia decyduje nauczyciel, podając zakres obowiązującego ucznia materiału.

Uzasadnianie ocen

Nauczyciel uzasadnia każdą ustaloną ocenę, podając na pracy pisemnej ucznia kryteria oceniania w formie punktowej bądź opisowej, a w przypadku odpowiedzi ustnej - uzasadnienie po zakończeniu odpowiedzi ucznia.

Nieprzygotowania

Uczeń ma prawo do dwóch nieprzygotowań w semestrze, chyba że nauczyciel ustali inaczej. Nieprzygotowania zgłasza się nauczycielowi przed lekcją poprzez podniesienie ręki i wpisanie nieprzygotowania przez nauczyciela do dziennika.

Egzamin poprawkowy

1. Po klasyfikacji rocznej uczeń, któremu przysługuje prawo do przystąpienia do egzaminu poprawkowego w sesji poprawkowej, otrzymuje od nauczyciela uczącego zakres wiadomości i umiejętności obowiązujących go na egzaminie. Uczeń ma obowiązek potwierdzić odbiór zakresu materiału obowiązującego na egzaminie.
2. Egzamin poprawkowy składa się z części pisemnej i ustnej. Zadania na egzamin ustala nauczyciel zgodnie z podstawą programową i ze zrealizowanym w danym roku szkolnym materiałem nauczania.
3. Obie części egzaminu punktowane są oddzielnie. Aby otrzymać ocenę pozytywną, należy uzyskać minimum 30% punktów z każdej części egzaminu. Pozostałe progi punktowe nauczyciel ustala dla każdego egzaminu z osobna.

Warunki i tryb otrzymania wyższej niż przewidywana śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej

1. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana oceny ustala nauczyciel, który rozpatruje sprawę każdego ucznia indywidualnie w zależności od jego ocen bieżących, frekwencji, systematycznego zaangażowania i aktywności na zajęciach.
2. Warunkiem uzyskania wyższej oceny niż przewidywana jest zrealizowanie zadań ustalonych z nauczycielem, po przedniej analizie efektów pracy ucznia w danym semestrze lub roku szkolnym.

Udostępnianie prac

Sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane uczniowi i jego rodzicom:

1. Uczniowi nauczyciel przekazuje pracę w czasie zajęć edukacyjnych, podczas których omawia z danym oddziałem sprawdzone i ocenione prace. Uczniowi nieobecnemu na takich zajęciach prace są udostępniane (wraz z krótkim omówieniem) w czasie najbliższych zajęć edukacyjnych, na których uczeń jest obecny, lub w innym czasie wyznaczonym przez nauczyciela (np. w trakcie konsultacji);

2. Nauczyciel określa termin zwrotu otrzymanych i ocenionych prac kontrolnych, wskazuje również prace, które mogą być zatrzymane przez uczniów (bez konieczności zwrotu);
3. Rodzicom prace ucznia są udostępniane przez nauczyciela w czasie zebrań informacyjnych i konsultacji, które odbywają się zgodnie z harmonogramem spotkań w danym roku szkolnym, a w przypadku nieobecności rodzica na zebraniu - w innym terminie uzgodnionym indywidualnie z nauczycielem;
4. Zainteresowanym rodzicom prace ucznia mogą być przekazywane za pośrednictwem ucznia. Nauczyciel decyduje o konieczności zwrotu wskazanych prac;
5. Nauczyciel przechowuje wybrane prace uczniów do dnia zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych w danym roku szkolnym.

Przedmiotowe zasady oceniania z języka polskiego zostały opracowane
przez członków Zespołu Polonistów CLIX LO im Króla Jana III Sobieskiego
w Warszawie.